

Ἐποία μεταβολὴ εἰς τὸν κῆπον ἀρότου τὸν εἶδε τὸν χειμῶνα, πρὸ δέκα ὀκτῶ μηνῶν! Ἄλλ' ἐκείνος δὲν ἔβλεπε τίποτε ἐνῶ ἐθάδιζε πρὸς τὴν θύραν, ἀναμέσον τῶν ροδοθαφῶν. Ὁ ἀήρ ἔπαλλεν ἀπὸ τὰς ἀκτῖνας τοῦ ἡλίου. Τὸ ἄρωμα τῶν πύκνων καὶ τοῦ θύμου ἤρχετο ἀπὸ τὰ βουνὰ μετὰ τὴν θερμὴν θερμὴν αὔραν. Τὰ πάντα ἀπέπνεον τέρψιν καὶ ἡρεμίαν, ἀλλ' ἐντὸς τῆς ψυχῆς τοῦ ἡ χαρὰ, ἡ ἀμετρος χαρὰ ἐξεχειλιζομένη μετὰ αἰσθηματόν. Ἐστάθη εἰς τὴν ἄκραν τοῦ κήπου, μετὰ τὰ βλέμματα προσηλωμένα πρὸς τὴν διεύθυνσιν τοῦ χωρίου. Θὰ ἔλθῃ ἄρα γε ἀπὸ τοῦτο τὸ μονοπάτι; Ἡ ἀκατάβλητος λάμψις τοῦ ἡλίου ἐθάμβωνε τὴν ὄρασίν του, ὅσον καὶ ἡ πλημμύρα τῆς εὐτυχίας του. Ἡ ἀγαλλίασις τῶν πτηνῶν εἰς τοὺς κλάδους τῶν δένδρων διερμήνευε τὴν ἀγαλλίασίν του, — αἱ σαῦραι ἔτρεχον ἄνω καὶ κάτω εἰς τὰς πέτρας μετὰ κινήσεις βιαίας καθὼς οἱ παλμοὶ τῆς καρδίας του.

Ἦκουσε βήματα ὀπισθὲν του καὶ ἐστράφη μετὰ τρόπον ἀόριστον.

Ἡ Ἰναρίμη, ἀντικρὺ του, τὸν ἔβλεπε μετὰ τρόπον ἀόριστον ἐκείνην.

Μετὰ τὰ βλέμματα ἀμοιβαίως προσηλωμένα, ἐπλησίασαν βραδέως, σιωπηλῶς, καὶ αἱ χεῖρες τῶν ἠνώθησαν. Δὲν ὠμίλησαν, δὲν ἐφιλήθησαν. Ἐμενον οὕτω ἀκίνητοι, σιωπηλοί. Ἀλλὰ τοῦ Γουσταύου οἱ ὀφθαλμοὶ ἔλαμψαν.

— Ἰναρίμη! ἀνέκραξε.

Ἦ! γλυκὺς ἐναγκαλισμός, ὦ! ἀσπασμὸς σεμνοῦ ἔρωτος!

— ὦ Γουσταῦε, ἤλθες!

— Ἐπὶ τέλους, ἐπὶ τέλους! Ἀλλὰ καὶ διὰ πάντοτε!

Ὁ Κορ Τελάχας τοὺς ἐπερίμενον ἀνυπομόνως.

Ἡ Ἰναρίμη ὤρμησε ἀνῆσυχος πρὸς τὸν πατέρα της ὅτε τὸν εἶδε τόσο ἀδύνατον καὶ καταβεβλημένον.

Υἱέ μου, εἶπε μετὰ φωνὴν ἐξηντηλημένην. Θὰ σοὺ ζητήσω πολὺ, ἀλλὰ καὶ πολὺ σοὺ ἔδωκα.

— Ὅ,τι καὶ ἂν μοῦ ζητήσετε, θὰ τὸ κάμω προθύμως.

— Παραίτησε διὰ παντός τὸ καθ' αὐτὸ ὄνομά σου. Θὰ μου εἶναι βαρύτερος ὁ τάφος ἂν γνωρίζω ὅτι τὸ φέρεϊ ἡ κόρη μου.

— Θὰ γείνη τὸ θέλημά σας. Ἡ Ἰναρίμη θὰ εἶναι ἡ σύζυγος τοῦ Γουσταύου Λανέκ. Ὁ Δαοῦδ δὲν ὑπάρχει πλέον.

Ὁ γέρον ἐθλίψε ἀσθενῶς τὴν χεῖρά του. Ἡ Ἰναρίμη γονατισμένη πλησίον τοῦ πατρός της, προσήλανε εἰς τὴν λευκὴν κεφαλὴν του τὰ θολὰ της βλέμματα.

— Ἐγὼ νὰ σας ζητήσω καὶ ἄλλην χάριν, τέκνα μου. Ἀρκετὸν καιρὸν ἐμείνατε χωρισμένοι. Δὲν ἐπιθυμῶ νὰ παρατείνῃ ὁ θάνατός μου τὸν χωρισμόν σας. Ἄν ἔχετε νὰ με πενθήσετε,

πενθήσατέ με ἐνωμένοι. Νὰ μὴ σκιάσῃ ὁ τάφος μου τὴν εὐτυχίαν σας. Θεωρεῖτέ με, ὄχι ὡς νεκρόν, ἀλλ' ὡς πνεῦμα ἀσώματον, πλησίον σας πάντοτε, συμμεριζόμενον τὰς θλίψεις καὶ τὰς χαρὰς σας! Εἶθε νὰ εἶναι ὀλίγαι αἱ θλίψεις καὶ πολλαὶ αἱ χαραὶ σας, ἀγαπητοὶ μου! Μὴ κλαίης, Ἰναρίμη. Ὁ θάνατος εἶναι ἡσυχος ὕπνος, ὁ τάφος ἀνάπαυσις. Θὰ ἔχῃς τὸν ἄνδρα σου. Αὐτὸς θὰ εἶναι τὸ πᾶν διὰ σέ — περισσότερον ἀκόμη ἀπὸ ὅ,τι ἦτο ὁ πατήρ σου.

Ἡ Ἰναρίμη ἔκλινε γονατιστὴ πρὸς τὸν πατέρα της καὶ τὸν ἐνηγκαλίσθη.

— Κόρη μου, κόρη μου! . . . Γουσταῦε, σὺ θὰ εἶσαι εἰς τὸ ἐξῆς τὸ στήριγμα, ἡ παρηγορία της. Καὶ ἂν ἀποκτήσετε υἱόν, δώσατέ του τ' ὄνομά μου καὶ μάθετέ τον ν' ἀγαπᾷ τὴν Ἐλλάδα, νὰ λατρεύῃ τὸ παρελθόν της. . . Γουσταῦε, φώναζε τὸν ἀδελφόν μου καὶ τὴν Ἀνουτσιάταν. Ἰναρίμη, μείνε σὺ, — μὴ φύγῃς. Θέλω νὰ κρατῶ τὸ χέρι σου. . .

Ὁ Κωνσταντῖνος καὶ ἡ Ἀνουτσιάτα ἔκλαιον καὶ ἐθρήνουν ἔξω. Ὅτε εἰσῆλθον εἰς τὸ δωμάτιον, ὁ γέρον ἐφαίνετο ὡς νὰ ἐκοιμάτο. Κανεὶς δὲν ὠμίλει. Ἡ Ἀνουτσιάτα ἔκλαιε σιωπηλῶς. Τοῦ Κωνσταντῖνου τὸ ἀναφυλλητὸν ἠκούετο μόνον ἐκεῖ. Ἡ Ἰναρίμη γονατισμένη προσήλανε τοὺς ὀφθαλμοὺς εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ πατρός της, καὶ ὁ Γουσταῦος ὄρθιος ὀπισθὲν της ἐστήριξε τὴν χεῖρα εἰς τὸν ὠμόν της ὁ ἀσθενὴς ἤνοιξε τοὺς ὀφθαλμοὺς, ἐπρόφερε τὸ ὄνομα τῆς γυναίκος του. . . καὶ ἐσβέσθη τὸ φῶς τῆς ζωῆς του.

[Ἐπεταί τὸ τέλος] Κατὰ τὸ ἀγγλικὸν ὑπὸ Δ. Β'

ἈΛΗΘΗΣ ΦΙΛΗ

Διήγημα

Ἡ Νίκη ὄθει τὴν Ἐλευθερίαν, ψιθυρίζουσα.

— Σὲ συγχαίρω ὄλοι ἐσένα βλέπουν καὶ ψιθυρίζουν. Πίστευσέ με δὲν ὑπάρχει πλέον κολακευτικὸ ἀπὸ τὸν ψιθυρισμόν αὐτόν. Ἐκέρδιες τὰς πρώτας ἐντυπώσεις, αἱ ὅσαι βαρύνουν πολὺ.

— Ὁ κ. Ἰωνίδης ἐγύρισε καὶ σὲ εἶδε καὶ ἔπειτα ὠμίλησε τῆς κ. Ἀλήθης.

Κατὰ τὴν αὐτὴν στιγμὴν ἡ μήτηρ τῆς Ἐλευθερίας πολὺ τεταραγμένη, ἐρριψεν ἐν βλέμμα ἐπὶ τῆς Ἐλευθερίας, διὰ νὰ βεβαιωθῇ ὅτι δὲν ἔχει τίποτε τὸ ἀνάρμοστον ἢ στάσις της καὶ εἶπε μετὰ φωνὴν βραγχνὴν ἀπὸ τὴν συγκίνησιν:

— Σὲ βλέπει ὁ Ἰωνίδης. Νὰ μπορούσες νὰ ἐρυθριάσῃς! Διαβολάκι πῶς τὸ κατώρθωσες;

— Μὴ μοῦ λέτε τέτοια πράγματα, μαμά,

Η ΠΛΑΤΕΙΑ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΕΝ ΚΕΡΚΥΡΑ

γιατί κοκκινίζω για τὰς συμβουλὰς ποῦ μοῦ δίνετε.

— Ἡ καρκαλάξα θὰ σιάσῃ ἀπὸ τὸ κακὸ τῆς.

— Μὰ ἡ Ἀλήθη μιὰ ἔξυπνη γυναῖκα, ἔπρεπε τόσο πρᾶγμα νὰ τὸ νοιώσῃ.

— Ποιὸ νὰ νοιώσῃ;

— Νά, ἔπρεπε νὰ τὸν στεφανώσῃ καὶ ὕστερα νὰ δώσῃ ἐσπερίδα. Δὲν ξεῦρει πὼς ἡ ἔμορφαις τοῦ Πέρα δὲν παίζουσι!

— Καὶ ἔπειτα εἶχε ὀκτὼ μέραις στὴ διάθεσί τῆς ὀκτὼ μέραις δὲν εἶνε μικρὸ πρᾶγμα. Ἄν ἤξευρε νὰ ἐπωφεληθῇ...

— Μὰ ἂν τὰ συλλογίζονταν αὐτά, ποιὸς ἤθελε νὰ κάθεται στὸν καθρέφτη δυὸ ὥραις καὶ νὰ παίρῃ πόζαις καὶ νὰ κονταμπλάρεται.

— Ἡ καυμένη ἢ καρκαλάξα!

— Ἔτσι σὰς ὀρκίζομαι στὴν Ἐλευθερίαν μου, ποῦ τὴν ἔχω μοναχῇ, πὼς πολὺ ἤθελα νὰ τὴν πάρῃ τὴν καρκαλάξα ὁ Ἰωνίδης. Εἶνε καλὸ κορίτσι.

— Λένε πὼς ἔχει λαμπρὰ φωνή.

— Νὰ σβῆνῃ κανεὶς τὸ φῶς καὶ νὰ τὴν βάζῃ νὰ τραγωδῇ.

— Χά, χά, χά, ὦραία ἰδέα.

Τοιοῦτοτρόπως ἔλυποντο τὴν ἀδελφὴν

τῆς κ. Ἀλήθη, ἐκεῖναι, αἱ ὁποῖαι νομίζουσαι αὐτὴν εὐτυχῇ, ἦσαν ἔτοιμοι νὰ τὴν πνίξωσι.

Δὲν ἤξεύρω ποῦ ἀνέγνωσα ὅτι «φιλος ἀληθῆς εἶνε ὅχι μόνον ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος συμμερίζεται τὰς θλίψεις μας, ἀλλὰ ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος χαίρει διὰ τὴν εὐτυχίαν μας» διότι τὸ δεῦτερον εἶνε σπανιώτερον.

— Βλέπεις, Ἐλευθερία μου, ἡ κ. Ἀλήθη τὸν συνιστᾷ εἰς τὸν μπαμπᾶ σου. Ἴσως ἔλθῃ καὶ σοῦ ζητήσῃ κἀνένα χορὸν. Πρόσεξε νὰ ἐπωφεληθῆς τῆς περιστάσεως. Ἄν ὁ Ἀρμάνδος δὲν ἦτο τόσο κατάλληλος γιὰ μένα, νὰ ἔβλεπες αὐτὸν πὼς τοῦ ἐγύριζα τὰ μυαλά του.

— Γιατί σκύφτει ἔτσι τὸ κεφάλι του; Ὁ Ἀησιλάος ἔχει στάσιμ ὦραϊαν καὶ μεγαλοπρεπῆ.

— Καυμένη! καλὰ λένε «ὅποιος γεννηθῇ στὴ φυλακῇ, τὴ φυλακῇ θυμᾶται...» Εἶνε λιγάκι συμμέμος ἀπὸ τὸ βάρος τῶν ἑκατομμυρίων. Σὲ πλησιάζει! μὰ εἶσαι ὀλωσδιόλου ἀδεξιά! τὴν ἔπρεπε νὰ κοκκινίσῃς; νὰ κοκκινίξῃς ὅταν σοῦ λέγω ἐγὼ κάθε πρᾶγμα μὲ τὴν ὥρα του.

— Δὲν τὸ ἤθελα.

— Ἐλευθερία, ὁ κ. Ἰωνίδης — Κύριε Ἰωνίδη, ἡ κόρη μου, εἶπεν ὁ πατὴρ τῆς Ἐλευθερίας, τρῖθων διὰ τῆς μιᾶς χειρὸς τὴν φοβερὰν γαστέρα

του, τὸ ὁποῖον ἦτο σημεῖον ἐκτάκτου εὐαρεσκείας.

— Δεσποινίς, ἂν εὐαρεστῆσθε . . .

Ἡ Ἐλευθερία ἔτεινε τὸ δελτάριόν της.

— Μοῦ παραχωρεῖτε τὸν πρῶτον τετράχορον ;

Ἡ Ἐλευθερία ἔλαβε τὸ δελτάριον καὶ διὰ τῆς μολυβδίδος ἔγραψε μόνη της « Ἰωνίδης ».

Ποῖους θὰ ἔχωμεν vis à vis ;

— Τὸν θεῖόν μου μετὰ τῆς κυρίας Ἀλήθης.

— Ἐλευθερία, νὰ φυλάξης ἓνα βάλς τοῦ Ἀρμάνδου. Δὸς μου τὸ καρνέ σου νὰ τὸ γράψω μόνη μου.

— Ποῖος εἶνε ὁ Ἀρμάνδος ;

— Ἀκόλουθος τῆς Γαλλικῆς πρεσβείας· μνηστήρ τῆς Νίκης.

— Νίκη ὀνομάζεται ἡ ὠραία αὐτὴ κόρη ;

— Ναί . . . σὰς ἀρέσκει αὐτὸ τὸ ὄνομα.

— Νίκη ! ὠραῖον ὄνομα . . . ἀλλ' ὑπάρχουσι καὶ νίκαι, αἱ ὁποῖαι στοιχίζουσι ἀκριβὰ καὶ ἐπομένως δὲν εἶνε ἐπιθυμηταί, διότι ὅπως εἶπε κάποιος «μία τοιαύτη Νίκη ἀκόμη καὶ ἀπόλωλα».

— Ὁ Πύρρος τὸ εἶπε.

— Ναί· στοιχίζει καὶ ἡ Ἐλευθερία ἀκριβὰ ;

— Ὅσω ἀκριβώτερα κοστίζει, ὅσω περισσότερον αἷμα χυθῆ εἰς τὸν βωμόν της, τόσῳ πολυτιμότερα εἶνε. Ἡ φράσις «ἐλευθερία ἢ θάνατος», εἰμπορεῖ νὰ σὰς ἀποδείξῃ τὴν ἀξίαν της. Ὁ Θεὸς παραλαβὼν ὅλα τὰ ἀγαθὰ τοῦ Παραδείσου ἀπὸ τὸν πταίστην ἄνθρωπον, ἔν μόνον τοῦ ἀφῆκε . . . τὴν Ἐλευθερίαν . . . εἰμπορεῖ λοιπὸν νὰ μὴν τὴν ἀγαπᾷ . . . ὅταν τὴν χάσῃ, νὰ μὴ θυσιάξῃ καὶ αὐτὴν τὴν ζωὴν του ὑπὲρ αὐτῆς, εἶνε δυνατόν ;

— Τώρα θὰ ἤμαί ὑπερήφανος διὰ τὸ ὄνομά μου.

— Δύνασθε νὰ ἦσθε ὑπερήφανος ὄχι μόνον διὰ τὸ ὄνομά σας—ἀλλὰ σὰς συμβουλεύω νὰ μὴ ἦσθε.

— Τὴν βλέπετε τὴν Νίκην ;

— Τὴν βλέπω· ἔχει ὕψος νικητοῦ.

— Ὁ καθαλιέρος της εἶνε ὁ Ἀρμάνδος, γι' αὐτὸ εἶνε τόσῳ χαρούμενη.

— Τὸν ἀγαπᾷ ;

— Ἀφοῦ εἶναι μνηστήρ της !

— Σεῖς τὴν ἀγαπᾶτε ;

— Ἐξήσαμεν ἐπὶ πέντε ἔτη εἰς τὸ παρθεναγωγεῖον. Ἀγαπώμεθα πολὺ καὶ τώρα ἀκόμη περισσότερον.

— Εἰς ποῖον Παρθεναγωγεῖον ;

— Ἐκάματε κἀνενα περίπατον εἰς τὸ Σισλῆ ;

— Χθὲς διὰ πρῶτην φοράν.

— Εἶδτε εἰς μίαν θύραν τὴν ἐπιγραφὴν «Pensionat de Notre Dame de Lion ;»

— Ναί.

— Ἐκεῖ ἐσπουδάσαμεν.

— Εἰς σχολὴν Γαλλικὴν ;

— Γαλλικὴν.

— Διατί ;

— Ἐκεῖ μὰς ἔβαλαν οἱ γονεῖς μας.

— Ἐχετε δίκαιον. Πῶς ἦτο ὁ ἐκεῖ βίος σας ;

— Μὰς περιετριγύριζαν παραδείγματα ἀγάπης, πίστεως, ἐλπίδος, ἀφοσιώσεως καὶ ὅλα αὐτὰ ἐστερευοῦντο διὰ τῆς προσευχῆς.

— Εἶχα κακὴν ἰδέαν διὰ τὰς μοναχὰς αὐτάς· τὰς ἐνόμιζα ὑποκριτριάς.

— Ὅχι, εἶνε ἀγία πλάσματα.

— Σὰς πιστεύω· ἀγαπᾶτε τὸν χορόν ;

— Ὅχι, πολὺ. Εἶνε ἡ πρῶτη φορά πού ἐρχομαι· εἰς χορευτικὴν ἐσπερίδα.

— Πρῶτη φορά !

— Ναί.

— Ποῖας ἐντυπώσεις σὰς ἀφῆκε ;

— Κατ' ἀρχὰς ἐφοβήθην· μ' ἐφαίνετο πῶς ὅλοι γιὰ μένα ἠμιλοῦν. Θὰ προτιμούσα νὰ ἔμενα στὸ σπῆτι. Τὸ πολὺ φῶς μ' ἐτύφλωνε· κατόπι ἡ μουσικὴ διεσκέδασε τὴν μελαγχολίαν μου· πολὺ ἀγαπῶ τὴν μουσικὴν.

— Ἐξημερώνει καὶ ἐξευγενίζει τὰς ψυχὰς.

Ἡ Νίκη κατ' ὄλον τὸ διάστημα τοῦ τετραχοροῦ, ἔριπτεν ἐνθαρρυντικὰ βλέμματα ἐπὶ τῆς Ἐλευθερίας καὶ συνωμίλει χαμηλοφώνως μετὰ τοῦ μνηστήρός της, συγχρόνως δὲ ἔριπτε καὶ κρύφια βλέμματα ἐπὶ τοῦ κατόπτρου. Βλέπετε, εἰς ὅλα ἐπρόφθαινε.

Ἡ Ἐλευθερία ἠρυθρία καὶ ἐταράσσετο ὅταν συνήντα τὸ βλέμμα τῆς κόρης.

— Δὲν ἔτυχε νὰ σὰς συναντήσω ποτέ· ἔλεγεν ὁ κ. Ἰωνίδης. Μήπως δὲν ἐξέεργεσθε τακτικά ;

— Ἄ, κάθε βράδυ, ἀλλὰ δὲν θὰ μὲ παρετηρήσατε. Ὁλόκληρο τὸ Πέρα χώνεται· στους κήπους· ἡμεῖς αἱ μικραὶ χανόμεθα μέσα στὸ πλῆθος.

— Δὲν πιστεύω.

— Δὲν πιστεύετε ;

— Ἐγὼ νομίζω ὅτι ἂν σὰς ἔβλεπα μέσα εἰς χιλιάδες καὶ μόνο γιὰ μιὰ φορά θὰ σὰς διέκρινα ἀμέσως.

Ἡ Ἐλευθερία ἐκοκκίνισεν ἀκόμη περισσότερον καὶ ὁ κ. Ἰωνίδης τὴν παρετήρει μετὰ προσοχῆς.

— Ποῖον κῆπον προτιμάτε ;

— Θέλει ρώτημα ; προτιμῶ τὸν κῆπον τῶν μνηματακίων. Εἰς τὸν ἐπάνω κῆπο ἄλλο ἀπὸ παρῶνες καὶ γουβερνάντες δὲν βλέπετε.

— Τί θέα ὁμως . . . ὁ Βόσπορος τί ὠραία πού φαίνεται ! !

Ὁ τετράχορος ἐτελείωσεν· ὁ κ. Ἰωνίδης ὠδήγησε τὴν Ἐλευθερίαν εἰς τὴν θέσιν της καὶ τὴν ὑπαχάρισθησε.

Ἡ Νίκη ἔλαβε τὴν χειρὰ της καὶ θλίβουσα αὐτὴν ὅσῳ τῆς τὸ ἐπέτρεπον τὰ στενὰ χειρόκιά της, εἶπε :

— Ἐλα, λέγε· τί σοῦ ἔλεγεν ἐκεῖ κάτω καὶ ἐκοκκίνιζες τόσῳ πολὺ.

— Ἄχ, μὴ μ' ἐρωτᾷς, μὰς βλέπει κατὰ πρόσωπο.

— Μὰς βλέπει (;) δηλ. ἐσένα μόνο βλέπει.

Ἡ μαμά ἔτρεξε καὶ ἐκείνη καὶ διορθοῦσα τὴν ἐσθῆτα τῆς Ἐλευθερίας, ἀπέτεινε πολλὰς ἐρωτήσεις τὴν μίαν ἐπὶ τῆς ἄλλης.

Ἡ Ἐλευθερία ἔδειξε δείγματα ἐξαιρέτου μνημονικοῦ. Δὲν ἐλησμόνησε τίποτε καὶ αἱ θεῖαι, ἡ μήτηρ καὶ ἡ Νίκη ἐσχολίαζον καὶ τὰς λέξεις καὶ τὰς συλλαβὰς, ἐξάγουσαι πολὺ κολακευτικά συμπεράσματα. Μακρόθεν ἐφαίνετο ἡ ροβερὰ κοιλία τοῦ πατρὸς ἐξερχομένη τοῦ φράκ.

— Τώρα καλὰ τέλη, ἀγάπη μου εἶπεν ἡ Νίκη.

— Μὴ βιάζεσαι δά' εἶπε μειδιώσα ἡ μήτηρ, ἐνῶ ἡ ἰδία ἐβιάζετο περισσότερον ὄλων.

*

— Θανάση!

— Ἄν πρόκηται γιὰ παράδες, δὲν ἔχω.

— Πρόκειται περὶ τοῦ μέλλοντος τοῦ παιδιοῦ μας.

— Λέγε.

— Ξεύρεις ὅτι ὁ κ. Ἰωνίδης εἶνε τρολλὸς γιὰ τὴν Ἐλευθερία.

— Μὴν τὸ παρακάμνης, γυναῖκα' εἶπε τρίβων τὰς χεῖρας ὁ κύρ Θανάσης καὶ ἀποβάλλων ὀλίγον κατ' ὀλίγον τὴν στρουθὴν ἐκείνην ἔκφρασην, ἥτις ἐσκίαζε τὸ μέγα καὶ ἐρυθρὸν πρόσωπόν του.

— Ἐκεῖνο ποῦ σοῦ λέγω' μὰ αὐτὴν τὴν περίπτωσηί σου δὲν τὴν βρῖσκει κανεὶς δυὸ φοραὶς στὴ ζωὴ του . . . καὶ πρέπει ν' ἀνοίξουμε τὰ μάτια μας.

— Τί νὰ κάμω; πῶς πρέπει νὰ φερθῶ; Ἐσὺ εἶσαι γνωστικὴ γυναῖκα' ὅτι μοῦ πῆς θὰ γείνη.

Ἡ σύζυγος ἐμισόκλεισε τὰ μάτια μὲ πονηρικὰ καὶ εἶπε:

— Χθὲς τὴ ρώτησε τὴ μικρὴ σὲ ποιοῦ κῆπο πηγαίνει . . . κατάλαβες;

— Βέβαια' ἐπειδὴ τὸ Πέρα ἔχει δυὸ κήπους.

— Μόνο αὐτὸ κατάλαβες;

— Ἐχει καὶ ἄλλο;

— Μὰ, καχόμοιρε, αἰωνίως ἄνδρας θὰ ἦσαι;

— Ἄμ' τί μὲ θέλεις;

— Χριστιανέ, αὐτὸ εἶνε συνέντευξις!

— Λααὰ Ἄ!

— Καὶ πρέπει ἡ Λευθερία νὰ κάμῃ δύο τουαλέταις φρέσκαις καὶ ἐγὼ μίαν τοῦλάχιστον.

— Τιτιτι;

— Ἐκεῖνο ποῦ σοῦ λέγω.

— Πάρε γυναῖκα νὰ ἰδῆς καλὸ' μ' ἐσθυρες' τώρα τὸ ἐμπόριο πάγει ἄσχημα. Ἐγὼ δὲν ἔχω νὰ ἐξοδεύω στὰ περιττὰ.

— Ἀστοργε ἄνθρωπε, ἀναίσθητε, δι' αὐτὸ χονδραίνεις περιττὸ πρᾶγμα βρῖσκεις τὴν εὐδαιμονία τοῦ παιδιοῦ σου;

— Δυὸ φορεσιαίς, τί τῆς θέλει;

— Ἀπὸ ἀξιοπρέπεια ὅταν ἓνας ἄνθρωπος δὲν ζῆρη τίποτε, τὰ λόγια εἶνε περιττὰ.

— Εἶδες πῶς σέδωκα καὶ κατάλαβες . . . βέβαια αὐτὰ εἶνε περιττὰ.

— Ἐσὺ ὅμως δὲν κατάλαβες. Ἡ μητέρα μου (ὁ Θεὸς νὰ συχωρήσῃ τὴ ψυχὴ της) μοῦ ἔδωκε ἓνα ζευγάρι συμυρνία βραχιόλια ἀπὸ μάλαμμα τούρκικο καθαρὸ. Φύλαξε τὰ χρήματά σου . . . ἐγὼ ὅσω ἔζησα δὲν θὰ ζήσω' τὰ πουλῶ καὶ κάμνω ὅτι πρέπει γιὰ τὴν εὐδαιμονία τοῦ παιδιοῦ μου.

Ἐπεκράτησε μεγάλη σιωπὴ' ὁ κύρ Θανάσης ἐβηματίζει ταχέως καὶ ἔρριπτε πλάγια βλέμματα ἐπὶ τῆς συζύγου του.

Ἐκείνη ἀτάραχος ἐκράτει παιγιόχαρτα καὶ τὰ ἐτοποθετεῖ ἰδιορρυθμῶς, προσπαθοῦσα νὰ μαντεύσῃ τὸ μέλλον καὶ ὅταν ὁ μαῦρος Ρήγας ἤρχετο πλησίον τῆς ξανθῆς κόρης, ὑπεμειδία.

— Εὐθαλία, εἶπε δειλιῶς ὁ κύρ Θανάσης.

— Τί ἀγαπάτε;

— Ὡς πόσα λὲς νὰ χρειάζονται γιὰ τὴν ἀξιοπρέπεια;

Χωρὶς νὰ ἀποσπάσῃ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐκ τῶν παιγιόχαρτων της, εἶπε:

— Μὲ οἰκονομία μεγάλη, τὸ ὀλιγώτερο εἰκοσι Τούρκικαις χρυσαῖς.

— Εἴκοσι Τούρκικαις; Ἄδύνατο . . . ἀδύνατο . . . ἀδύνατο.

— Διατί, Θεέ μου, ὅλα τὰ εὐγενῆ αἰσθήματα νὰ τὰ δώσης εἰς τὴν γυναῖκα; Ἄς ἔδιδες καὶ εἰς τοὺς ἄνδρας . . . Θανάση, πῆγαινε στὴ δουλειά σου. Ἐγὼ πουλῶ τὰ βραχιόλια μου.

Ὁ Θανάσης ἐξῆλθε καὶ ἀνοίγων τὸ παραπέτασμα τῆς θύρας, εἶπε:

— Πέρα ἀπὸ τὸ μαγαζὶ νὰ σοῦ τὰ δώσω τὰ χρήματα.

— Τί μωρόπιστοι ὡς τόσο οἱ ἄνδρες!! τὰ χαρτιὰ καλὰ φανέροναν παράδες!

Ἡ Νίκη προσεκλήθη καὶ ἔδωκε τὴν ἰδέα της εἰς ὅλα.

Ἐνῶ δὲ εἰσῆρχοντο καὶ ἐξῆρχοντο εἰς τὰ κασταστήματα, εἶλε:

— Cherie, μ' αὐτὴν τὴν τουαλέτα εἶνε ἀδύνατον νὰ μὴ γείνης Ἰωνίδενα. Ξεύρεις τί ὄραιο κάμνει τὸ πρόσωπο τὸ boa ἀπὸ crème πτερό! Ξεύρεις ἐγὼ ποτὲ δὲν ἐπιμένω πολὺ στὴ μὸδα, μὰ τὸ πράσινο βαθὺ μὲ τὸ rose ταιριάζει περίφημα, ὅπως τὸ τριαντάφυλλο μὲ τὰ φύλλα του. Τὸ καπελάκι μὲ τὰ μικρὰ roses πτερά του εἶνε πολὺ χαριτωμένο. Νὰ μὴ τὸ φορέσης ὅμως μὲ ἄλλη τουαλέτα, μόνο μ' αὐτήνα.

— Νίκη μου, ἔχε τὴν εὐχὴ μου, κόρη μου, ποῦ φροντίζεις γιὰ τὴν Ἐλευθερία μου καλλίτερα ἀπὸ ἀδελφῆ.

— Καλὲ ἀφήστε τα αὐτὰ. Τώρα ὅμως νὰ μπουῦμε μιὰ στιγμὴ στοῦ Isidore νὰ τὴν κτενίσῃ à la grecque ποῦ θὰ τῆς πάγῃ ἐξαιρέτα.

— Ἐχε τὴν εὐχὴ μου, κόρη μου, ἐπανέλαβε πολὺ συγκεκινημένη ἡ κυρία Χαριτωμένου.

— Εἰσῆλθον ὄλαι εἰς τοῦ κυρίου Isidore καὶ ἡ Νίκη ὡς παλαιὰ γνώριμος τοῦ καταστήματος, τὰς ὠδήγησεν εἰς τὴν αἴθουσαν τοῦ κομητηρίου καὶ ἔλαβεν ἔν περιδικὸν τὸ ὅποιον εἶχε κεφαλὰς γυναικείας διαφόρου κομώσεως, ἐστήριξε δὲ τὸν λιχανὸν ἐπὶ μιᾶς κεφαλῆς λέγουσα με σοβαρότητα.

— Βλέπεις τὸ κτένισμα à la grecque; τὰ μαλλιά θὰ τὰ καλοκτενίσῃ, θὰ τὰ γυρίσῃ εἰς κύλινδρον καὶ κατόπι θὰ σχηματίσῃ πεταχτὴ στρογγυλὴ κτενησιὰ ἀπὸ τὴν ὁποίαν θὰ βγαίνουν δυὸ μπουκλάκια. Ὑψηλὰ πρὸς τὸ μέτωπον εἰς κανονικὰς ἀποστάσεις θὰ σοῦ βάλῃ δυὸ χρυσαῖς ταινίαις· οἱ ἀρχαῖοι τέττιγες πέρδικαις κᾶτι τέτοιο ἐξάπαντος τῆς ἔλεγαν. Βλέπεις ἐκεῖνο τὸ ἄγαλμα, ἀπαράλλακτα. Εἶνε τὸ καπελάκι σου μικρὸ καὶ θὰ σοῦ πάγῃ πολὺ. Στάσου νὰ σοῦ φερῶ ἐγὼ τὸ peignoir σου.

Περιετύλιξε τὴν φίλην τῆς διὰ τῆς ὀθόνης καὶ ἐκάθισε πλησίον τῆς, ἐτοίμη νὰ δώσῃ συμβουλὰς εἰς τὸν ὑπάλληλον, ὅστις ἐθέρμαινε διὰ τοῦ σινοπνεύματος τοὺς σιδηροὺς κυλίνδρους.

Μετ' ὀλίγον ἡ Ἐλευθερία ἦτο ὠραία καὶ με γοῦστο κτενισμένη καὶ ὄλαι μαζύ, ἡ μήτηρ θαυμάζουσα, ἡ Ἐλευθερία καμαρόνουσα καὶ ἡ Νίκη με τὸ προστατευτικώτερόν τῆς ὕφος, μετέβησαν εἰς τὸν κῆπον.

Ὁ κ. Ἰωνίδης ἦτο ἐκεῖ πλησίον τῆς εἰσόδου καὶ ἔβλεπε τὰς εἰσερχομένας.

Αἱ καλλοναὶ τοῦ Πέρα ἐπωφελήθησαν τοῦ ὠραίου καιροῦ καὶ ἔσπευδον κατὰ συμπλέγματα εἰς τὸν εὐνοούμενον περίπατον.

— Βλέπεις; ἀνυπομονεῖ, σὲ περιμένει, εἶπεν ἡ Νίκη, ἐνῶ ἡ μήτηρ δὲν ἐτόλμα νὰ ἀναπνεύσῃ καὶ ἡ Ἐλευθερία προσεπάθει νὰ μὴ χάσῃ τὸ sang froid τῆς.

— Προσποιήσου πῶς δὲν τὸν βλέπεις καὶ ἀντὶ νὰ ὑπάγωμεν πρὸς τὸ ἀριστερόν μέρος ποῦ εἶνε πυκνὸ τὸ πλῆθος, νὰ ὑπάγωμεν πρὸς τὸ μέρος τῆς λίμνης. Θὰ μᾶς ἀκολουθήσῃ.

Ἡ Ἐλευθερία μὲ κεφαλὴν πολὺ ἀκίνητον, διότι ἐφοβεῖτο μήπως βιαία κίνησις καταστρέψῃ τὸ ἀριστούργημα τοῦ artiste Isidore δὲν ὠμίλει τίποτε, κάτω ὅμως ἀπὸ τὸ στενὸν ἐπανωφόριόν τῆς ἡ καρδιά τῆς ἐκτύπα δυνατὰ.

Αἰφνης ἡ Νίκη ἀφῆκε κραυγὴν.

— Ἡ Ἀλήθηναις!! Ἡ κ. Ἀλήθη κουβάλησε στὸν κῆπο τὴν καρκαζά τῆς.

— Τὸ στοιχειό . . .

— Χά, χά, χά, ναὶ τὸ στοιχειό.

— Τί εὐχάριστη συνάντησις! εἶπεν ἡ κ. Ἀλήθη θλίβουσα τὰς χεῖρας ὄλων.

Ἡ ἀδελφὴ τῆς ἐχαιρέτισε μετὰ πολλῆς χάριτος, ἀλλὰ χωρὶς νὰ θλίψῃ καμμίαν χεῖρα, χωρὶς νὰ μειδιάσῃ.

— Μᾶς ἔκαμε κᾶτι ὠραίαις μέραις Ὁ Ἰανουάριος!

— Ἀληθινὸ καλοκαιράκι.

— Ἄν δὲν ἦτανε ἡ κορυφαῖς τῶν κυπαρισσιῶν καὶ οἱ μιναρέδες χιονισμένοι, θὰ ἦτανε σωστός Μάιος.

— Ὁ κ. Ἰωνίδης! Σήμερα εἶνε ἡ ἡμέρα τῶν εὐχαρίστων συναντήσεων.

Ὁ κ. Ἰωνίδης ἐχαιρέτισε καὶ ἡ Νίκη ἔθλιψε τὸν βραχίονα τῆς Ἐλευθερίας.

— Πῶς σᾶς φαίνεται ἡ πόλις μας; ὁ κῆπός μπορεῖ νὰ συγκριθῇ μὲ τοὺς κήπους τοῦ Λονδίνου; βέβαια δὲν ὑπάρχει σύγκρισις.

— Ἐγὼ σκέπτομαι νὰ διαχειμῶσω ἐδῶ.

— Στὴν Κωνσταντινούπολι! ἀνέκραξε χωρὶς νὰ τὸ θέλῃ ἡ κ. Χαριτωμένου.

— Ναί, μοῦ ἀρέσει.

Τότε ἤρχισε μία συνδιάλεξις γενικὴ εἰς τὴν ὁποίαν ὄλοι ἐδίδον τὴν γνώμην των, ἐκτὸς τῆς ἀδελφῆς τῆς κ. Ἀλήθη.

Ἐδῶ εἰς τὸ Πέρα αὐτὰ δὲν εἶνε πράγματα παρᾶξενα. Συναντᾶτε μίαν φίλην σας καὶ σταματᾶτε εἰς τὴν μεγάλην ὁδόν, τῆς ὀμιλεῖτε ἐπὶ ἡμίσειαν ὥραν χωρὶς νὰ κινήσετε τὴν περιέργειαν· μόνοι οἱ ὀμιλοῦντες ἐνοχλοῦνται ἀπὸ κανένα χαμάλη, ὁ ὁποῖος φέρεται ἐπὶ τῶν Ἡρακλείων ὤμων του πελώριον κλειδοκύμβαλον ἢ ἱματιοθήκην, ἢ ἀπὸ δύο τρεῖς ἀμάξας, αἱ ὁποῖαι ὠθοῦσαι καὶ ὠθούμεναι ἐννοοῦν ὄλαι ὁμοῦ νὰ διέλθουν διὰ τῆς στενῆς μεγάλης ὁδοῦ.

Ὡστε τὸ συμπλέγμα τῶν οἰκογενειῶν Ἀλήθη-Χαριτωμένου μετὰ τοῦ κ. Ἰωνίδου δὲν θὰ ἐκίνει τὴν προσοχὴν. Ἐγνωρίζοντο . . . ἦτο πολὺ φυσικὸν ἐπομένως, εἰς τὴν πρώτην συνάντησιν ν' ἀρχίσουν τὴν φλυαρίαν.

Μεταξὺ τῶν πολλῶν ἔγεινε λόγος καὶ διὰ μουσικὴν καὶ ἡ Νίκη ὡς ἀληθῆς φίλη ἔρριψε μὲ ἀπίστευτον ἀφέλειαν αὐτὰς τὰς λέξεις.

— Ἡ Ἐλευθερία εἶνε μίαν μικρὰ artiste. Ἐννοεῖ ἐκεῖνα ποῦ παίζει καὶ τὰ ἐκτελεῖ θαυμάσια. Ἀφοῦ ἤλθετε ἐστὴν Πόλι, πρέπει νὰ τὴν ἀκούσετε διὰ νὰ σχηματίσῃτε καὶ μίαν ἰδέαν διὰ τὸ καλλιτεχνικὸν μέρος τῶν βυζαντινῶν.

— Τὴν πέμπτην δεχόμεθα, εἶπεν ἡ μήτηρ, ἂν δὲν ἔχετε τὴν βραδυὰ σας προσωρισμένη, ἐλᾶτε νὰ πάρετε μαζύ μας τὸ τσάι καὶ νὰ ἀκούσετε καὶ τὴ μουσικὴ τῆς Ἐλευθερίας μου.

Ὁ κ. Ἰωνίδης ἔθλιψεν ὄλωσδιόλου ἀγγλιχὰ τὴν χεῖρα τῆς κ. Χαριτωμένου, καὶ ἀπεμακρύνθη.

Ἡ κ. Ἀλήθη ἔκαμε μίαν ἰδιαιτέραν κίνησιν σημαίνουσαν ὅτι κρούνει καὶ ἀπεμακρύνθη ἐπίσης.

Τότε ἤρχισεν ἡ συζήτησις.

— Καλὲ τί σφίξιμο ἦτανε ἐκεῖνο, καρδιάτσα μου!!

— Κυρία Ἰωνίδου, γύρισε λιγάκι τὰ μάτια σου καὶ ἰδὲς τὸ ξενοδοχεῖο Londres, ἐκεῖ θὰ μένης ὅταν θὰ ἐπισκέπτῃσαι τὴν Πόλι. Θὰ ἔρχομαι νὰ σὲ βλέπω. Ἴσως διορισθῇ καὶ ὁ Ἀρμάνδος

στήν πρεσβεία τοῦ Λονδίνου καὶ τότε φαντάσου ζωὴ ποῦ θὰ περάσουμε.

Ἡ κ. Χαριτωμένου ἐδάκρυσε . . .

*

— Θανάση!

— Τί θέλεις ;

— Ἀγαπητέ μου Θανάση, ἐπὶ τέλους τὸ γάμο αὐτὸ τὸν θεωρῶ τελειωμένο.

— Νὰ δώσῃ ὁ Θεός.

— Αὐτὰ ὅμως τὰ πράγματα δὲν τελειοῦν ἔτσι εὐκόλα· ἀπαιτοῦν θυσίαις.

Ἄ κ. Χαριτωμένος ἦτο ὠχρὸς καὶ ἐφαίνετο πολὺ στενοχωρημένος.

— Ἐγείναν τοῦ κοριτσιῦ ἡ φορεσιαὶς ἀριστοῦργημα· τί ψαλίδι ἐκεῖνο τῆς Εὐλαλίας τῆς βραπτρίας! χυτὸ τὸ κάμνει τὸ κορμί. Ἐχει φυσικὰ καὶ τὸ παιδί μου πολλὴ χάρι.

— Εἴκοσι λίραις

— Γιὰ τὴν εὐτυχία τῆς κόρης μας, Θανασάκη μου.

— Τοῦλάχιστον ἄς μὴν πᾶνε στὰ χαμένα.

— Μὴν κακομελετᾶς, Θανασάκη μου. Αὐτὰ εἶνε τελειωμένα πράγματα. Μάλιστα σήμερα μοῦ ἔσφιξε τὸ χέρι δυνατὰ! . . .

— Τὸ χέρι σου ἔσφιξε! ἄ, τὸν παληάνθρωπο!!

— Καλὰ, Θανασάκη μου, μὴ θυμόνης· ὁ ἄνθρωπος ἀπὸ τῆς χαρᾶς του, γιατί τὸν προσκάλεσα τὴν πέμπτη νὰ πάρῃ τὸ τσάι ἐδῶ.

— Τὸν προσκάλεσες ; !

— Naί, Θανάση, ἀκόμη μιὰ θυσία γιὰ τὸ παιδί μου.

— Γυναίκα, πρέπει νὰ ξεῦρης πῶς χανούμαστε μ' αὐταὶς τῆς ἀνοησίας.

— Μὴν τὰ μεγάλωνες τὰ πράγματα, Θανάση. Σερβίτσια τοῦ τσαγιῦ θὰ πάρουμε ἀπὸ τῆς Νίκης· ὠραῖα ἀσημένια Ρωσσιὰ. Θὰ παραγγείλουμε καὶ δυὸ τούρταις στοῦ Λεμπόν καὶ λίγα παγωτὰ καὶ λίγα μπισκότα. . . . σὲ βεβαίῳ δὲν κοστίζει πολλά

— Γυναίκα

— Θανάση, θέλεις νὰ γάσουμε αὐτὴν τὴν τύχη μέσα ἀπ' τὰ χέρια μας ;

— Μὰ δὲν εἶνε περίστασις

— Ὀλίγα ἄνθη ἀπὸ τὸ ἀνοπωλεῖο τοῦ Σαπουντζίκη νὰ στολιστοῦνε ἡ ζαρντινιέρες τοῦ σαλονιοῦ. Θὰ δανεισθῶ καὶ τοὺς καθρέπτας τῆς Γερμανίδος, ποῦ κἄθεται στὸ πλαγινο σπίτι.

— Μασκαράδες θὰ γένουμε γυναίκα.

— Γιὰ τὴν εὐτυχία τῆς Λευθερίας μου.

— Ὁ Θεός νὰ τὰ βγάλῃ ὅλα σὲ καλὸ.

— Τώρα δόσε μου πέντε ἔξη λίραις γιὰ τῆς τούρταις, γιὰ τὰ ἄνθη καὶ γιὰ τὰ ἄλλα ἔξοδα.

— Δὲν εἶνε καλλίτερα, γυναίκα, νὰ μὴ δανεισθοῦμε τίποτα, οὔτε καθρέπταις, οὔτε σερβίτσια ἀσημένια, οὔτε μιὰ καρφίτσα, καὶ νὰ φανοῦμε ὅτι εἴμαστε.

— Αὐτό, Θανάση, θὰ ἦτον εὐκολώτερο, μὰ ἓνας ἑκατομμυριοῦχος δὲν πίνει διαφορετικὰ τὸ τσάι του παρὰ μὲ ποτῆρι κρυστάλλινο μὲ ἀσημένιο πιάσιμο.

— Naί, πάρε τὰ χρήματα.

Ἡ κ. Χαριτωμένου εἰσῆλθεν εἰς τὴν αἴθουσαν, ὅπου ἦτο συνηγμένη ὅλη ἡ οἰκογένεια καὶ ἡ Ἐλευθερία ἐμελετοῦσε ἓνα κομμάτι δύσκολο στὸ πιάνο.

— Ἐπιτύχαμε.

Αἱ ἀδελφαὶ τῆς κ. Χαριτωμένου τὴν συνεχάρησαν.

Μετ' ὀλίγα δευτερόλεπτα εἰσῆλθεν ἡ Μάρθα μελανειμονοῦσα ὅπως πάντοτε.

Αἱ θεαί τῆς τὴν ὑπεδέχθησαν ψυχρῶς, προσπαθοῦσαι νὰ ἀποδείξωσιν ὅτι τὰς ἐνοχλεῖ ἡ παρουσία τῆς.

Ἐκεῖνη ἐκάθισε καὶ ἐξήγαγεν ἐκ τοῦ κομποῦ χαρτοφυλακίου τῆς μιὰν ἐπιστολήν.

— Γράμμα !

— Naί, εἶνε τοῦ Ἀγησιλάου διὰ τὴν μνηστήν του.

— Τοῦ Ἀγησιλάου! Ἐλευθερία κόρη μου, πήγαίνε νὰ μοῦ φέρῃς τῆς παντοῦφλές μου, γιατί μὲ σφίγγουν ἡ μπόταις μου.

Ἡ Ἐλευθερία ἐξῆλθε.

— Αὐτὸ τὸ γράμμα νὰ τὸ στείλῃς πίσω.

— Ἄστὸν Ἀγησίλαο ; . . .

— Naί. Ἄν ἦτανε γνωστικοὶ ἄνθρωποι κ' ἐκεῖνος κ' ἡ μανοῦλα του, θὰ καταλαβρίανε πῶς τὰ δυὸ χρόνια ποῦ τοὺς προτεινάμε, ἦτανε ἄρνησις ὀλοφάνερη.

— Ἄρνησις !

— Naί, ἐγὼ τὸ παιδί μου δὲν τῶμαθα πιάνο, Γαλλικὰ καὶ χορὸ, γιὰ νὰ τὸ δώσω στὸν κύριον Ἀγησίλαο, νὰ τὸ θάψῃ σὲ καμμιά ἐπαρχία ποῦ θὰ διορισθῇ.

— Τὸ παιδί γιὰ πέταγμα δὲν τῶχομε, εἶπεν ἡ Σουλτανίτσα ἡ μεγαλειτέρα ἀδελφή.

— Naί σοῦ πῶ, Μάρθα, σὺ ξέρεις ποῦ σ' ἀγαπῶ.

— Μπορεῖ.

— Δὲν πιστεύω νὰ ἀμφιβάλῃς ;

— Δὲν ξεύρω.

— Θέλεις ξεῦρε το, θέλεις μὴν τὸ ξεῦρης. Εἶσαι τοῦ μακαρίτου τοῦ ἀδελφοῦ μου παιδί καὶ σὲ πονῶ. Naί μὴ θαρρῆς ποῦ ἓνας φρόνιμος ἄνθρωπος σ' ἐπαινᾷ γιὰ τὰ καμώματά σου. Πέθανε ὁ ἀρραβωνιαστικὸς σου . . . ὁ Θεός νὰ τὸν ἀναπαύσῃ, καλὸς ἄνθρωπος ἦτανε, μὰ εἶνε ἀνάγκη ἐσὺ νὰ βάλῃς μαῦρα καὶ νὰ κἄθῃσαι μαζὺ μὲ τὴ στραβὴ τῆς μάνας σου ;

Ἡ Μάρθα ἠγέρθη· τὸ ὠραῖον πρόσωπόν τῆς ἦτο ἐρυθρὸν ἐξ ἀγανακτήσεως.

— Ὡστε . . . τὸν Ἀγησίλαον δὲν τὸν θέλετε

— Ὁ Θεός νὰ μᾶς φυλάξῃ.

— Ἐκατομμυριοῦχο, μιλιονίστα θὰ πάρη τὸ Λευθεροῦδί μας.

— Μὰ καὶ σὺ νὰ βάλῃς γνῶσι... γιατί... .

— Τὸν Ἀγησίλαο δὲν τὸν θέλετε;

— Ὅχι σοῦ εἶπα.

— Χαίρετε ἤλθα νὰ σοῦ φέρω τὸ γράμμα τοῦ Ἀγησιλάου καὶ ὄχι νὰ ἀκούσω συμβουλᾶς.

Ἄξιοπρεπῆς καὶ ὠραιότατη ἐντὸς τῆς ἀπλῆς μελαίνης στολῆς της, ἀπῆλθε.

— Ὡρα σου καλῆ, νυχτοκόρακα, εἶπεν ἡ μεγαλειτέρα ἀδελφὴ τῆς κ. Χαριτωμένου, ἡ ὁποία ἐφημίζετο ὅτι ἐπετύγχανεν εἰς τὰς συγκρίσεις.

Ἔλαι ἐκάγχασαν.

[Ἐπεται τὸ τέλος] ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ

ΑΙ ΚΟΡΑΙ ΤΗΣ ΑΚΡΟΠΟΛΕΩΣ

Ἐν Ἑλλάδι, ἔνθα ἐκ τοῦ ἐδάφους προήχθησαν εἰς φῶς καὶ ἔτι κρύπτονται ἐν αὐτῷ οἱ πολυτιμότεροι τῶν ἀρχαιολογικῶν θησαυρῶν, ἀλλ' ἀπ' ἐτέρου καὶ εἰς τὰς μεγίστας τῶν καταστροφῶν εἶνε ἐκτεθειμένοι, ἀρχῆθεν τὸ πρῶτιστον καθῆκον τῶν ἀρχαιολογούντων θεωρήθη ἡ διάσωσης τῶν ἤδη γνωστῶν μνημείων τῆς ἀρχαιότητος, ἡ ἀναζήτησις τῶν ἐν τῇ γῆ κεκρυμμένων, ἡ περισυλλογὴ τῶν ἐκ τύχης ἀνευρισκομένων καὶ ἡ οἰαδήποτε γνωστοποίησις αὐτῶν εἰς τὸν ἀρχαιολογικὸν κόσμον. Ἡ ἀσχολία αὕτη κατηνάλωσε μέχρι τοῦδε τὰς δυνάμεις τῶν συστηματικῆς ἐπιστημονικῆς μορφώσεως τυχόντων ἀρχαιολόγων, ἀπερρόφησε πᾶσαν φροντίδα τῶν φιλοτέχνων καὶ κατέστησε πολυτίμους τὰς ὑπηρεσίας παντὸς τοῦ καθ' οἰονδήποτε τρόπον εἰς διάσωσιν τῶν ἀρχαιοτήτων συντελοῦντος, οἰαδήποτε καὶ ἂν ἦτο ἡ μόρφωσις αὐτοῦ. Ὡς ἐκ τούτου ὑπὸ τὸ ὄνομα ἀρχαιολόγοις ἐννοεῖται κοινῶς παρ' ἡμῖν ὁ ἀναζητῶν, ἀνευρίσκων καὶ δημοσιεύων ἀγάλματα, ἀνάγλυφα, ἐπιγραφὰς καὶ οἰαδήποτε ἄλλα λείψανα τῆς σεπτῆς ἀρχαιότητος ἀδιακρίτως, εἰς πλείστους δὲ μέχρι τοῦδε τῶν ἀπλῶς τὰ ἀρχαῖα διασωζόντων καὶ ὁπωσδήποτε γνωστὰ καθιστώντων αὐτὰ ἡ ἐπιστήμη ἀπένειμε καὶ ἀπονέμει τὸν δίκαιον ἔπαινον.

Ἰπὸ τοιαύτας περιστάσεις πραγματεία, ἡ ὁποία ἡ ἀρτίως ὑπὸ τὴν ἀνωτέρω ἐπικεφαλίδά ἐκδοθεῖσα ὑπὸ τοῦ ὑψηλοῦ τῆς Ἀρχαιολογίας κ. Θεμιστοκλέους Σοφοῦλης εἶνε ἀξία ἰδιαιτέρως προσοχῆς. Ὁ συγγραφεὺς δὲν ἔχει νὰ ἐπιδείξῃ ὑπηρεσίας, οἷα αἱ ἀνωτέρω καταλεχθεῖσαι, ἀλλ' οὐδεὶς πρέπει νὰ λησμονῇ ὅτι αἱ ὑπηρεσίαι αὗται, ὅσον δήποτε πολυτιμοὶ καὶ ἂν εἶνε, δὲν εἶνε ὁ τελικὸς σκοπὸς τῆς ἐπιστήμης, οὐδ' εἶνε ὁ βόσος νὰ παύσῃ ὑπάρχουσα ἡ Ἀρχαιολογία, ὅταν ποτὲ δὲν ὑπάρχωσι πλέον ἀρχαιοτήτες πρὸς ἀνεύρεσιν καὶ δημοσίευσιν. Ὡς ἔργον αὐτοῦ προσέθετο ὁ κ. Σοφοῦλης ὄχι τόσον τὸν

πολλαπλασιασμὸν τοῦ ἀποταμιεύματος τῶν ἀρχαιολογικῶν μουσείων, ὅσον τὴν χρησιμοποίησιν τῶν γνωστῶν ἀρχαιοτήτων πρὸς τελειοποίησιν τῆς ἐπιστημονικῆς περὶ τῆς ἱστορίας τῆς τέχνης θεωρίας, ὅπερ δὲν δύναται νὰ δρέψῃ ἐπαίνους ἀπλῶς διότι ἀντιπροσωπεύει πῶσόν τι εὐσυνειδήτου ἐργασίας.

Ἀπ' ἐναντίας μάλιστα διὰ τῶν τοιούτων μελετῶν εὐκόλως δύναται τις καὶ νὰ βλάψῃ τὴν ἰδίαν φήμην, ἐὰν αὗται δὲν συνεισφέρωσιν εἰς τὴν ἐπιστήμην ὀρθόν τι διδάγμα ἢ τοῦλάχιστον δὲν ὀδηγήσωσι πρὸς τὸ ὀρθὸν εἴτε ἀποκαλύπτουσαι τὰ τρωτὰ μέρη τῶν κρατούσων γνώμων εἴτε διὰ τῶν ἰδίων ἀτελειῶν παρέχουσαι ἀφορμὴν εἰς ἔλεγχον, νέα στοιχεία πρὸς ἀνδρῶσιν τῆς ὀρθῆς θεωρίας πορίζοντα.

Τοὺς κινδύνους τῶν τοιούτων μελετῶν δὲν ἀγνοεῖ ὁ κ. Σοφοῦλης ἀλλ' ἀπλῆ ἀνάγνωσις οἰασδήποτε ἐκ τῶν μέχρι τοῦδε δημοσιευθεισῶν μελετῶν αὐτοῦ ἀρκεῖ νὰ καταδείξῃ ὅτι δύναται νὰ μὴ φοβῆται τοὺς κινδύνους τούτους, διότι καὶ πλανώμενος οὐδέποτε ἀποδεικνύεται ματαιοπονῶν. Νέον τεκμήριον τούτου παρέχει ἡ μνημονευθεῖσα μονογραφία περὶ τῶν ἐν τῇ Ἀκροπόλει κορῶν, ἥτοι τῶν πολλῶν γυναικείων ἀγαλμάτων τῆς πρὸ τῶν Μηδικῶν καλλιτεχνικῆς περιόδου, ἅτινα προήγαγεν εἰς φῶς ἡ εὐτυχῆς τοῦ ἔτους 1885 καὶ τῶν ἐφεξῆς ἀνασκαφῆ. Διὰ τοὺς φιλαρχαίους καὶ φιλοτέχνους ἤρκεσεν ἡ παρὰ τὸ ἀτελὲς τῆς τεχνικῆς κατασκευῆς ἀνέφραστον ἡδονὴν παρέχουσα θέα αὐτῶν, ἵνα χαιρετίσωσι μετ' ἐνθουσιασμοῦ τὸ εὐτυχὲς γεγονός τῶν ἀρχαιολόγων ὅμως ἔργον εἶνε ὁ καθορισμὸς τῆς θέσεως, ἣν τὰ ἀγάλματα ταῦτα ἐν συνόλῳ καὶ ἕκαστον αὐτῶν κατ' ἰδίαν κατέχουσιν ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῆς τέχνης. Ἡ ἀρχαιολογικὴ ἐπιστήμη τῶν καθ' ἡμᾶς χρόνων δὲν ἐξετάζει μόνον τὸ σύνολον τῆς καλλιτεχνικῆς μορφῆς ἐν σχέσει πρὸς τὸ καλλιτεχνικὸν ἰδεῶδες, ὅπερ προσπαθεῖ νὰ παραστήσῃ, οὐδὲ ζητεῖ νὰ βαθμολογήσῃ τὴν ἀξίαν τῶν ἀρχαίων καλλιτεχνημάτων κατ' ἀναλογία πρὸς τέλειον τινα κλασικὸν καλλιτεχνικὸν τύπον, ἀλλὰ παρακολουθοῦσα πάσας τὰς φάσεις τοῦ γιγαντιαίου μεταξὺ καλλιτεχνικοῦ αἰσθηματος καὶ εἰκαστικῆς ὕλης ἀγῶνος, ζητεῖ νὰ ἀνεύρῃ ἐν τοῖς καλλιτεχνήμασιν ἐν πρὸς ἐν τὰ τρόπαια τῆς ἀνδραγαθίας ἐκάστου καλλιτέχνου ἢ καλλιτεχνικῆς σχολῆς. Ὁ καλλιτεχνικὸς τύπος δὲν ἀναπτύσσεται ὀλόκληρος ἐν συνόλῳ, ἀλλ' ἐκάστη γραμμὴ αὐτοῦ εἶνε καλλιτεχνικῆς τινας εὐφυίας κατάνκτησις, καὶ ἵνα γνωσθῇ καὶ τοῦ καλλιτεχνήματος ἡ ἀξία καὶ τοῦ καλλιτεχνήσαντος ἡ δεξιότης, εἶνε ἀνάγκη λεπτομεροῦς ἀναλύσεως τῶν συνιστῶντων τὴν καλλιτεχνικὴν παράστασιν στοιχείων, δι' ἧς ἀνευρίσκειται τί τὸ ἐκ παραδόσεως παρελημμένον, τί τὸ εἰς τὴν φύσιν τῆς ὕλης ἢ τὴν χειρωνακτικὴν δεξιότητα τῆς καταργηθείσης αὐτῆς ὀφειλόμενον, τί παρήγαγεν ἡ καλλιτεχνικὴ εὐφυία καὶ τί ἡ ἀνάγκη τῆς ἐκτελέσεως.

Ἡ τοιαύτη ἀνάγκη τοῦ τύπου τῶν ἐν τῇ Ἀκροπόλει κορῶν δὲν εἶνε τι εὐκόλον πρᾶγμα, διότι οὔτε τὸν αὐτὸν τύπον φέρουσι πᾶσαι, οὔτε αἱ παρατηρούμεναι διαφοραὶ δύναται νὰ ἐξηγηθῶσι χρονολογικῶς ὡς ὁμοίως πολλὰκις ἀπαντῶσαι καὶ ἐν ἀτελείᾳ ἔργοις καὶ ἐν τελειότεροις προσέτι δὲ καὶ ἐκ τῶν παρατηρουμένων διαφορῶν δυσχερῶς δύναται τις νὰ

¹ Τὰ ἐν Ἀκροπόλει ἀγάλματα Κορῶν ἀρχαίης τέχνης, ἔγραψε Θεμιστοκλῆς Σοφοῦλης. Ἐν Ἀθήναις Τυπογραφεῖον Ὁ Παλαμῆδης 1892.